

بسمه تعالی

دانشکده بهداشت

گروه بهداشت عمومی

*****

نام درس: بهداشت روانی، اعتیاد و مواد مخدر
مقطع: کارشناسی (بهداشت عمومی)
پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد نظری
مسئول برنامه: گروه بهداشت عمومی
مدت زمان ارائه درس: ۱ ترم (۳۴ ساعت)

اهداف کلی:

آشنایی با اصول، روشها و مفاهیم بهداشت روانی، سلامت روانی و بیماریهای روانی، مواد مخدر، اعتیادات و عوامل شیوع آنها، شناخت روشهای پیشگیری و کنترل اعتیادات مواد مخدر که در اهداف ذیل قابل دست یابی است.

- ۱ - تاریخچه و تعریف بهداشت روانی، سلامت روانی و عوامل موثر بر آن
- ۲ - تکامل به عنوان هدف آفرینش، فلسفه مرگ و زندگی و نقش ایمان در آرامش روانی
- ۳ - شناخت نیازهای اساسی انسان در دوره های مختلف زندگی و عوامل ناکامی
- ۴ - اختلالات شایع روانی (اضطراب، افسردگی، اسکیزوفرنیا و روشهای درمان آنها)
- ۵ - تاریخچه مصرف و سوء مصرف مواد مخدر
- ۶ - طبقه بندی مواد مخدر، تأثیر و عوارض آنها
- ۷ - اعتیاد و مفاهیم مربوط به آن، عوامل شخصی و محیط موثر بر شیوع یا کاهش اعتیاد
- ۸ - شناخت ابعاد شخصیتی و نگرشهای افراد معتاد و روشهای ترک اعتیاد

اهداف اختصاصی:

۱- تاریخچه و تعریف بهداشت روانی، سلامت روانی و عوامل موثر بر آن
دانشجو باید بتواند:

- بهداشت روانی را تعریف کند.
- معیارهای سلامت روانی را نام ببرد.
- عوامل خانوادگی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی موثر بر سلامت روانی را شرح دهد.
- تأثیر متقابل سلامت روانی و سلامتی جسمی را شرح دهد.
- تأثیر متقابل سلامت روانی و امنیت و توسعه اقتصادی - اجتماعی را شرح دهد.

۲- تکامل به عنوان هدف آفرینش، فلسفه مرگ و زندگی و نقش ایمان در آرامش روانی
دانشجو باید بتواند:

- فرآیند تکامل انسان را شرح دهد.
- وضعیت منحصر به فرد تکامل انسان در بین موجودات کره زمین را شرح دهد.
- هدف اصلی از این تکامل و رسالت انسان را بیان کند.
- فلسفه مرگ و زندگی در رابطه با هدف تکامل را شرح دهد.
- ابعاد ایمان را بیان کند.
- نقش ایمان در مقاومت در مقابل مسائل زندگی و رسیدن به آرامش را شرح دهد.

۳- شناخت نیازهای انسان در دوره های مختلف زندگی و عوامل ناکامی
دانشجو باید بتواند:

- نیازهای انسان را طبقه بندی کند.
- نیازهای اساسی دوره های کودکی، بلوغ و نوجوانی، جوانی، میانسالی و کهنسالی را نام ببرد.
- ناکامی را تعریف کند.
- نقش ناکامی در ایجاد استرس و اضطراب روانی را شرح دهد.
- عوامل ناکامی در دوره های مختلف را نام ببرد.

۴- اختلالات روانی شایع (اضطراب، افسردگی، اسکیزوفرنیا و روشهای درمان آنها)
دانشجو باید بتواند:

- اختلالات روانی را طبقه بندی کند.
- اضطراب را تعریف کرده و علائم آن را شرح دهد.
- عوامل موثر بر شیوع و کاهش اضطراب را نام ببرد.
- راههای مقابله با اضطراب را شرح دهد.
- علائم افسردگی را نام ببرد.
- عوامل موثر بر شیوع و کاهش افسردگی را نام ببرد.
- روشهای درمان و کاهش افسردگی را نام ببرد.

- اسکیزوفرنیا و انواع آن را شرح دهد.
- علائم اصلی انواع اسکیزوفرنیا را نام ببرد.
- روشهای درمان اسکیزوفرنیا را شرح دهد.

۵- تاریخچه مصرف و سوء مصرف مواد مخدر
دانشجو باید بتواند:

- تاریخچه استفاده انسان از مواد مخدر را شرح دهد.
- اثرات دارویی مواد مخدر را شرح دهد.
- سوء مصرف مواد مخدر را شرح دهد.
- انواع روشهای سوء مصرف مواد مخدر را نام ببرد.

۶- طبقه بندی مواد مخدر، تأثیر و عوارض آنها
دانشجو باید بتواند:

- مواد مخدر بر اساس تأثیر آنها بر سیستم فیزیولوژی بدن را طبقه بندی کند.
- مواد مخدر بر اساس نوع وابستگی به آنها را طبقه بندی کند.
- عوارض کوتاه مدت و دراز مدت مواد مخدر را شرح دهد.

۷- اعتیاد و مفاهیم مربوط به آن، عوامل شخصی و محیط موثر بر شیوع و کاهش اعتیاد
دانشجو باید بتواند:

- اعتیاد را تعریف کند.
- مراحل اعتیاد را شرح دهد.
- علائم اعتیاد را شرح دهد.
- رابطه شخصیت روانی و اعتیاد را شرح دهد.
- رابطه شغل و اعتیاد را شرح دهد.
- رابطه در دسترس بودن مواد مخدر و اعتیاد را شرح دهد.
- رابطه عوامل فرهنگی و اعتیاد را شرح دهد.
- رابطه استفاده های دارویی و اعتیاد را شرح دهد.

۸- شناخت ابعاد شخصیتی افراد معتاد و روشهای ترک اعتیاد
دانشجو باید بتواند:

- شخصیت بعد از اعتیاد را شرح دهد.
- ویژگیهای اخلاقی افراد معتاد را نام ببرد.
- ویژگیهای اعتقادی و نگرشی افراد معتاد را نام ببرد.
- چگونگی ارتباط به افراد معتاد را شرح دهد.

- روشهای مختلف ترک اعتیاد را بیان کند.

روش آموزش:

سخنرانی در کلاس و پرسش و پاسخ با استفاده از وسایل سمعی - بصری و کمک آموزشی انجام می گیرد.

شرایط اجرا:

الف- امکانات آموزشی :

- کلاس درس

- وسایل کمک آموزشی (اورهد، اسلاید، ...)

ب- آموزش دهنده:

- اعضای هیئت علمی گروه بهداشت عمومی (رستم بهادری خلیلی)

منابع اصلی درس:

- کاپلان- سادوک، خلاصه روانپزشکی ترجمه دکتر نصرت اله پورافکاری، تبریز، موسسه تحقیقاتی و

انتشارات ذوقی، ۱۳۷۱

- شاملو، سعید، بهداشت روانی، تهران انتشارات چهر، چاپ چهارم ۱۳۷۳

- لوکاربنی، اسپارتکو، جوانان و اعتیاد، ترجمه مهشید بهروزی، تهران. انتشارات ساحل ۱۳۶۹

- برژره، ژان، اعتیاد و شخصیت، ترجمه توفان گرگانی، تهران. انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی

۱۳۶۸

ارزشیابی:

الف- نحوه ارزشیابی:

- از طریق امتحان کتبی میان ترم و پایان ترم و بحث و پرسش و پاسخ در کلاس

ب- نحوه محاسبه نمره کل:

- امتحان کتبی میان ترم ۳۰٪ نمره

- امتحان کتبی پایان ترم ۶۰٪ نمره

- بحث و فعالیت کلاسی ۱۰٪ نمره

ج- مقررات:

- حداقل نمره قبولی ۱۲

- تعداد دفعات مجاز غیبت حداکثر ۴ جلسه

جدول زمانبندی درس بهداشت روانی، اعتیاد و مواد مخدر

سرفصل	ساعت ارایه	نحوه ارایه	منابع درسی	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
تاریخچه و تعریف بهداشت روانی معیارهای سلامت روانی	۲	سخنرانی، پرسش و پاسخ	خلاصه روانپزشکی بهداشت روانی	کلاس درس، اورهد	آزمون کتبی، پرسش و پاسخ در کلاس
عوامل موثر بر سلامت روانی، تأثیر متقابل سلامت جسم و روان - اجتماعی و سلامت روانی	۲	"	"	"	"
تکامل و هدف آفرینش نقش ایمن در آرامش روانی	۲	"	"	"	"
طبقه بندی اختلالات روانی	۲	"	"	"	"
اضطراب و راههای مقابله و درمان آن	۲	"	"	"	"
اضطراب و راههای مقابله و درمان آن	۲	"	"	"	"
افسردگی و عوامل موثر بر آن	۲	"	"	"	"
راهها و زمان و کاهش افسردگی	۲	"	"	"	"
اسکیزوفرنیا و علائم آن	۲	"	"	"	"
انواع اسکیزوفرنیا و روشهای درمان آن	۲	"	خلاصه روانپزشکی	"	"
تاریخچه مصرف و سوء مصرف مواد مخدر	۲	"	اعتیاد و جوانان	"	"
طبقه بندی مواد مخدر	۲	"	"	"	"
عوارض کوتاه مدت و دراز مدت مواد مخدر	۲	"	"	"	"
تعریف و مراحل اعتیاد	۲	"	"	"	"
عوامل شخصیتی موثر بر اعتیاد	۲	"	شخصیت و اعتیاد	"	"
عوامل فرهنگی و اجتماعی موثر بر اعتیاد	۲	"	"	"	"
ابعاد شخصیتی فرد معتاد روشهای ترک اعتیاد	۲	"	"	"	"

